

Eyðálvur Dimon, skrivari javnaðarfloksins:

Týdningarmikið at menna sam- starvið við danska javnaðarflokkinn

*Danmark og Føroyar eru tvey ógvuliga ymisk lond, og nú stórar broytingar standa fyri framman, hevur tað skund at fáa økt um sam-
arbeiðið eitt nú millum føroyska javnaðarflokk-
in og tann danska segði Eyðálvur Dimon, skriv-
ari í javnaðarflokkinum m.a. á landsfundi
javnaðarfloksins í Miðvági herfyrr.*

Góðu partafólk!

Nú er so aftur eitt ár runnið, síðan vit hittust til landsfundar. Farna árið hevur fyriskipanarliga verið eitt ógvuliga spennandi ár við nógvum og stórum avbjóðingum.

Atli Dam boðaði frá, tá sitandi landsstýri varð skipað, at hann bert fór at verða sitandi sum løgmaður helvtina av skeiðnum.

Ongin sjálvskrivaður prinsur ella prinsessa vóru inni í myndini, og tá so er og fráfarandi hevur sitið í so leingi, er ofta ringt at semjast um ein avloysara.

Floksleiðslan umræddi spurningin á tveimum fundum, og á seinna fundinum varð gjørt ein innstilling, sum tingmannaning konfirmeraði dagin eftir, og 18. jan. valdi so løgtingið Maritu til løgmann.

Fólk vóru ymisk á máli um, hvussu og hvør, ið skuldi velja løgmannin, men nú kunnu vit fegnast um, at vit valdu røttu loysnina ella framferðina. Hetta var einasta framferðin, sum sømdu seg fyri ein demokratisk flokk.

Okkara ábyrgd at tíllaga samfelagið

Politikaravamlíð blómar. Agressiónirnar mótevnis politikarum, løgtingi og landsstýri vaksa, og undir slíkum umstøðum er tað, at populistiskir politikarar og flokkar stinga seg upp.

Politikarar við teimum røttu loysnum.

– loysnir, sum tosa til egoismuna í okkum og ikki til heilan,

– loysnir, sum fáa fólk at halda, at tær gagna tí einstaka,

– loysnir, sum mótarbeida teimum virðum og tonkum, sum Føroyar og hin norðurlendsku samfeløgini byggja á.

Norðurlendsku javnaðarflokkarnir hava sett út í kortið, kósina Norðurlond sigla. Ti hava vit eina stóra ábyrgd, samstundis sum vit verja okkara model, at laga samfelagið til broyttu umstøðurnar.

Tað er umráðandi, at vit megna at greiða Føroya fólk frá hesum broytingum og ikki tosa yvir hövðinum á teimum, ella gera broytingaruttan um fólk, og her er tað, at limafeløgini eiga ein týðandi leiklut.

Tað kann tykjast, sum um hugsjón okkara hevur viðvond, men fyri tað er ikki sagt, at Føroya javnaðarflokkur hevur viðvond.

Politikarar verða allir rendir í pamparapottin, umboðandi tey, ið hava «etablér» seg, samstundis sum tað er javnaðarflokkurin, fólk hefta at minninum um 70-iri og 80-iri.

Hetta ger, at vit hava ílt við at fáa veljaran at trúgva okkum, tá vit tosa um endurnýggjan ella broytingar.

I USA tosa teir um «A

new beginning». Í Danmark um «en ny start».

Landsstýrisumboð floksins siga, at okkara landsstýri er eitt uppruddingarlansstýri, og tað skal vera mín vón, at vit eisini innan alt ov langa tíð kunnu fara at tosa um eina nýggja byrjan.

Bert spell, at ein figgar-kreppa skuldi til, áðrenn farið varð undir at rudda upp. Men sum formaðurin segði í gjár. Tað er so lætt at hyggja í bakspeglid.

Floksleiðslan

Fyri 3 árum síðan varð landsfundarsamtíkt gjørt, sum segði at flokkurin skuldi hava 10 floksleiðslufundir fast árliga.

Sjálvur tók eg undir við samtyktini tá, men eg eri nú komin eftir, at hetta var at stíla ov høgt, tá hugsað verður um, at vit bøgva í einum oyggjasamfelag við teimum fyrminum og vansom, tað inniber.

Tað hava verið 5 floksleiðslufundir í farna ári, og hóast tað ikki ljóðar av so nógvum, so skal havast í huga, at árið, har tað er møguligt at savna fólk úr øllum landinum, einans hevur 8 mdr., tá flestu okkara nýta frítíðina til politiskt arbeiði.

Vanligt hevur verið, at felagslívið mest sum fer í dvala í apríl mánaði, tá Landsfundurin hevur verið. Flaggdagurin 25. apr. plagrar eisini at vera dagurin, tá tingsetan endar, og um ikki nakar óvanligt hendir, kemur tingið ikki saman aftur fyrr enn á Ólavsøku.

Limafeløgini

Tað er ógvuliga avgerandi fyri framtíðina hjá javnaðarflokkinum, hvussu virkin limafeløgini verða. Í hesi kreppu er tað neyðugt at hava eitt neyvt samband millum limarnar kring landið og politikaran.

Orðaskiftið á einum limafundi, og orðaskiftið, sum er í fjølmiðlum, kann ikki sammetast, og eg ivist ikki í, at nógv av tí illvilja, sum er millum fólk mótevnis politikarum, botnar í misskiljingum, sum hesir limafundirnir høvdu byrgt upp fyri.

Fyri politikaran er tað eisini av alstórum týðningi fyri politiska arbeiðið, at hann varðveitir samskiptið og samstarvið við bakland sitt.

Tingarbeiði

Í røðu míni í fjør gjørdi eg nakrar viðmerkingar til tingarbeiðið. Fyrst og fremst var tað, at eg helt, at flokkur okkara markeraði seg alt ov illa í tingsalinum og í fjølmiðlum. Hetta er batnað, hóast enn er ikki komið á mál.

Ein javnaðarveljari hevur nakrar beinraknar lýsingar í Sosialinum í gjár. Hann fyltist á at tá atfinningar koma fram móti flokkinum, verða tær mottar við tøg. Hetta ger, at tann, ið finst at, fær eina kenslu av at tað er óhóskandi og ósømligt at koma við spurningum og atfinningum.

At veljarin ikki fær svar, fer at raka flokkinn aftur. Neyðugt er, at vit halda fast við politikkinn, og verja hann, um vit meina, hann er rettur. Hinevni, taka vit ikki undir við honum, skulu vit mótmæla og gera vart við okkum.

Vit mugu víðganga hvørji mistøk eru gjord og stinga út í kortið av nýggjum.

At flokkinum, í alt ov stóran mun, tykist at mangla tann innaflokskritiska stovn, sum er neyðugur, man lítill ivi vera um. Ein livandi flokkur setir sær ein «málsetning», men um hesin ikki alla tíðina verður «justeraður», og helst stungin longur fram í tíðina, er vandi á ferð.

Limir, floksleiðsla og politikarar floksins mugu eisini gera meira vart við síni sjónarmið til politisk aktuall mál.

Samstarvsslokkur okkara er skjótur úti og fær gjørt sínar viðmerkingar. Ofta hava teir kanska verið í so skjótt, tá viðmerkingarnar koma, áðrenn málini eru víðgjord í samgonguni.

Men hetta gevur fólk ta fatan, at tað er fólkaflokkurin, sum ferð eftir ferð smekkar nevan í borðið og fær skil á í Nesinum. Seinast gav tað at bita, tá teir í

fjølmiðlum lóust at berjast sum úlvur á skóg fyri at bjarga ALS, hóast vit, sum høvdu møguleika at fylgja við, vistu, at stóðan var ein heilt onnur.

Politikarar mugu skapa treysti

Valskeiðið er hálvrunnið, og misjavnt er hvørja undirtøku fjerdi politikurinn fær. Veljarakanningar vísa, at talið av okkara veljarum, sum ikki fara á val, ella sum ætla at atkvøða blankt, bara økst.

Møguleikarnir at stinga út í kortið hava verið avmarkaðir hjá sitandi landsstýri, tí figgarjorka er ongin. Uppgáva floksins hevur verið at verja hugsjónarliga áhugamálini í figgarliga skráðlimum, meðan vit royna at sigla brotasjógv.

Byrðarnar, ið vera lagdar á fólk, bara økjast, og sum heild hava fólk ílt við at hóma nakran gløtta.

Tíðindini í fjølmiðlum eru um spingar, hækkar av skatti og avgjöldum, tvingisliðslur, veðhald sum gerast effektivt, osfr.

Ódnartøk eru neyðug, skulu vit koma burtur úr figgarliga aldudalimum, men neyðugt er at fáa fólk at stuðla politisku kósini og politiska valdinum. Stutt sagt, vit mugu gera alt fyri at broyta hugbúðin um politikarar, løgting og landsstýri.

Avtøkan av biðpeninginum var eitt stig tann rætta vegin. Men skattafría ferðarendurgjaldið til tingmennuttan fyri Havnina er so oyðileggjandi fyri samstarvið við veljaran, at hetta sum skjótast eigur at verða broytt.

Samfelagið í moraliskari kreppu

Føroyska er í eini moraliskari kreppu. Ein gøla fyri og onnur eftir koma undan kavi og fleiri benda á at politiska umstingin hevur verið ov lítið nærløgd. Og tí er alneyðugt, at flokkurin í framtíðini leggur seg eftir at vera borganin fyri politiskum reinleika.

Moraliska virðið í einum

samfelag verður frá einum javnaðarsjónarmiði metið eftir, hvussu stóðan er hjá teimum, sum eru ringast fyr.

Ongin ivi er um, at tey, sum veruliga bera byrðarnar av kreppuni, eru okkara arbeiðstøku. Her liggur fremsta uppgávan hjá flokkinum. Eitt samfelag, sum góðtekur at summir i-búgvir eru arbeiðsleysir, gongur moraliskt til grundar.

Samstarvið við umheimin

Í ár eru 10 ár liðin, síðan vit fingu limaskap í SAMAK. SAMAK er samstarvsfelagsskapurin hjá norðurlendsku arbeiðararórsuni og javnaðarflokkunum.

Regluliga hittast umboð fyri javnaðarórsluna til fundar, har vit víðgera mál, sum hava felags áhuga. Seinasta árið hevur verið nógv merkt av at Finnland, Svøríki og Noreg atla at fáa limaskap í EF.

Her hevur føroyski javnaðarflokkurin eina heilt aðra støðu, men gerast skandinávisku londini limir, so kann tað óivað verða ein fyrminur fyri okkum, at hava ein felagsskap, sum eitur SAMAK.

Danski javnaðarflokkurin situr nú við stjórnarvaldinum í Danmark, og hetta áttu at verið til okkara fyrmin. Men, av tí at tað er so stutt útið, síðan nýggja stjórnin tók við, tykist tað vera júst óvøgt.

Tað hevur mangan víst seg at vera ein fyrminur, at havt eina persónliga kontaktumframtapolitisku. Tí má flokkur okkara uppbyggja eitt meira regluligt samskipti við dansku floksfelagarnar.

Danmark og Føroyar eru tvey ógvuliga ymisk lond, og nú so stórar broytingar standa fyri framman, hevur tað skund at fáa hetta samstarv í lag.